

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

KLAGE FRA A PÅ TINGRETTSDOMMER B, X TINGRETT. SAK NR 68/04.

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 20. september 2004 truffet vedtak i ovennevnte klagesak.

Vedtaket er truffet av følgende medlemmer: Anne Lise Rønneberg, leder, Jon Høyland, Halvor Kjølstad, Trine Buttingsrud Mathiesen og Wenche Frogn Sellæg.

Ved brev av 30. juli 2004 har A innsendt klage på tingrettsdommer B, X tingrett. Klagen gjelder sen saksbehandling. Klagen er forelagt for tingrettsdommer B til uttalelse, samtidig som embetsleder ved X tingrett er orientert om klagen. Begge har avgitt uttalelse.

På grunnlag av de opplysninger som fremkommer i så vel klagers som innklagedes redegjørelse, synes saksforholdet i korthet å være følgende.

A fremsatte i juni 2001 begjæring om arrest og midlertidig forføyning rettet mot sin tidligere ektefelle, som var bosatt i Y. På tidspunktet for klagen var saken ennå ikke avsluttet.

A har i hovedsak anført følgende:

Klagen gjelder urimelig lang saksbehandlingstid. Til dette anføres følgende:

”Saken ble først oppnådd forkynt for saksøkte ved det norske konsulatet i Y 20. august 2003 og tilsvar fra saksøktes norske prosessfullmektig forelå pr. 4. september 2003. Denne forsinkelsen kan således ikke legges retten til last. Det har imidlertid gått lang tid også siden 4. september 2003, særlig ved at dette er en sak om midlertidig forføyning.

I mitt prosesskrift av 07.07.04 til retten fremlegges det kopi av opprinnelig ektepakt mellom partene hvor det klart fremgår at alle tvister ved en eventuell skillsmisse skal ha norsk rett som verneting i hht norske regler m.v.

Dommer i saken opplyste at beslutning i saken ville foreligge i uke 29, 2004.”

Tingrettsdommer B har anført følgende:

Saken er nå avgjort ved kjennelse av 13. august 2004. Kjennelsen, som vedlegges til orientering, beskriver saksgangen og tidsforløpet. Til dette uttales følgende:

”Jeg har ingen problemer med å gi klageren A medhold i at sluttbehandlingen av denne saken har tatt svært lang tid fra min side, og uten at det kan tilbakeføres klageren.

Den eneste forklaringen jeg har, er et generelt høyt arbeidspress, men dette er like fullt ingen fullgod forklaring overfor klager A.”

Embetsleder ved X, sorenskriver C, har i tilknytning til dette uttalt følgende:

”Om den konkrete saken har jeg ikke annet å bemerke enn at den kunne og skulle vært sluttbehandlet for lenge siden. På den annen side synes det for meg at bare tid og ingen rett er gått tapt.

Ansvar for sendrettheten og kritikken saken måtte foranledige, overtar eller deler jeg imidlertid gjerne med B.

Det hører for det første til mitt lederansvar å følge opp tingrettens restanser. For det annet pålegger jeg som leder B og de øvrige dommerne en arbeidsmengde og et krav til rask saksavvikling som fremtvinger en ekstrem prioritering.

DA har for øvrig en del av ansvaret for de rammevilkår både B og jeg arbeider under. Et valg i tingretten kan være at dommerne under et for tett tilsynsregime blir mindre produksjons- og viktighetsorientert, og desto mer opptatt av ryggdekningen i den daglige prioriteringen.”

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf domstoloven § 238 andre ledd andre setning. Ingen av partene har heller bedt om dette.

Generelt bemerkes følgende:

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf domstoloven § 236 første ledd. Det forutsettes med andre ord at dommeren kan bebreides. Til klagen bemerkes følgende:

Nærværende sak gjaldt en begjæring til namsretten (nå tingretten), der saksbehandlingen utvilsomt har tatt uvanlig lang tid. Saken er nå avgjort ved at kjennelse er avsagt, men det fremgår at dette først er skjedd etter at klagen ble innsendt. Klager har sagt seg innforstått med at retten ikke kan bebreides det lange tidsforløpet frem til 4. september 2003. Det var først på dette tidspunktet begjæringen var lovlig forkynt for saksøkte og tilsvar fra hennes prosessfullmektig inngitt.

Det fremgår av den innsendte kjennelsen at saksøkte i sitt tilsvar av 4. september 2003 begjærte saken avvist som anlagt ved galt verneting. Saksøker – A – motsatte seg dette og fastholdt kravet i prosesskrift av 30. september 2003. (Utvalget legger til grunn at det er feilskrift i kjennelsen når det her står 30. september 2004.) Etter dette har det åpenbart ikke skjedd noe mer før A innga nytt prosesskrift den 23. februar 2004. Han innsendte ytterligere et prosesskrift 7. juli 2004, og det ble purret på saken 27. juli 2004.

Utvalget har vurdert om saksdokumentene burde vært innhentet for nærmere undersøkelse av i hvilken utstrekning det har vært utvekslet prosesskrift som eventuelt kunne forklare det lange tidsforløpet. På bakgrunn av den innklagede tingrettsdommerens uforbeholdne beklagelse, antar utvalget at tidsforløpet er som beskrevet, og at det ikke foreligger særlige omstendigheter som forklarer forsinkelsen. Det vises i den forbindelse også til embetsleders uttalelse.

På bakgrunn av foranstående må utvalget legge til grunn at saken var klar for behandling og avgjørelse i oktober 2003. Det må som regel innrømmes dommeren en viss tid før han eller hun finner tid til å avsi kjennelse/dom. Fra tid til annen er arbeidssituasjonen ved enkelte domstoler slik at det kan trekke ut og ta lenger tid enn ønskelig før en avgjørelse foreligger. Sakstilgangen kan være stor, og det kan være både et spørsmål om bemanning generelt og den enkelte dommers arbeidssituasjon. Noen ganger kan en dommer ha en så belastet arbeidssituasjon at enkelte saker blir liggende ubehandlet p.g.a. manglende kapasitet, uten at dommeren dermed kan bebreides at saksbehandlingstiden blir lang.

Den tid som her er medgått, drøye ni måneder, er likevel etter utvalgets oppfatning uforsvarlig lang. Særlig gjelder dette når det er tale om en begjæring om arrest og midlertidig forføyning. Og dette gjelder selvfølgelig uavhengig av om begjæringen vil føre frem eller ikke. Embetsleder har uttalt at det synes for ham "at bare tid og ingen rett er gått tapt". Dette har utvalget for sin del ikke grunnlag for å ha noen sikker mening om, og embetsleders uttalelse fremstår som udokumentert. Det fremgår for øvrig av kjennelsen at A's begjæring var knyttet til "salg av partenes tidligere felleseiendom i Y". Mye tyder da på at saken har hatt økonomisk interesse eller betydning for partene, noe som av hensyn til begge parter gjør det ekstra påkrevet med en avgjørelse.

Enten økonomiske interesser er involvert eller ikke, er det uansett viktig at avgjørelser treffes uten unødig opphold. Dette er viktig av hensyn til partene selv og deres behov for og krav på en avklaring av deres rettigheter og plikter, når først en sak er bragt inn for domstolene. Det er også viktig av hensyn til domstolenes anseelse og deres behov for parters tillit og respekt generelt.

På bakgrunn av foranstående finner utvalget at en saksbehandlingstid på ni måneder i et tilfelle som dette gir grunnlag for bebreidelse mot dommeren, idet generelt stor arbeidsmengde m.v. vanskelig kan forsvare den lange tiden som er gått. Det er følgelig grunnlag for kritikk mot tingrettsdommer B, jf domstoloven § 236 andre ledd.

Utvalget vil for øvrig bemerke at også embetsleder må ta sin del av ansvaret for forsinkelsen. Han har et overordnet ansvar for saksavviklingen ved embetet, og han plikter å holde seg orientert om den enkelte dommers arbeidsbyrde og saksavvikling, så langt det er mulig. Så vel hensynet til partene, som til den enkelte dommer og dennes arbeidssituasjon, tilsier dette.

Etter dette har Tilsynsutvalget for dommere fattet slikt enstemmig
vedtak:

Tingrettsdommer B gis kritikk for å ha opptrådt i strid med god dommerskikk.

* * * * *

Tilsynsutvalgets vedtak kan ikke påklages etter forvaltningslovens regler. Partene i saken kan bringe vedtaket inn for tingretten gjennom søksmål. Søksmålsfristen er to måneder fra partene ble underrettet om vedtaket. Det vises nærmere til domstoloven § 239.

Kopi av dette vedtak sendes sorenskriver C, X tingrett, t.o. Kopi oversendes også Domstoladministrasjonen og Justisdepartementet til orientering.